

C-Job verduurzaamt scheepvaart dankzij de Texelstroom

**“De glimlach is
het effect van
hostmanship”**

Hoe TESO hostmanship inzet

**“We hebben allemaal
een vaste plek aan
boord”**

Forensen aan het woord

Een zonnige toekomst

Colofon

TESO Journaal is een uitgave van Koninklijke NV Texels Eigen Stoomboot Onderneming. Pontweg 1, 1797 SN Den Hoorn, Texel. Een extra exemplaar kunt u bij ons opvragen: tel. 0222 369600 of directie@teso.nl

PRODUCTIE Langeveld & de Rooy, Vismarkt 7, Den Burg - www.lenr.nl

REDACTIE Patricia Gauna en Joop Rommets

FOTOGRAFIE Stefan Krofft Fotografie, TESO, Flying Focus, Evalien Weterings

Dit magazine is op de meest milieuvriendelijke wijze tot stand gekomen en wordt toegezonden aan aandeelhouders en medewerkers van TESO. Om milieu en kosten te besparen wordt per huisadres één TESO Journaal bezorgd, ook als op een adres meerdere aandeelhouders staan ingeschreven.

De zon is een onuitputtelijke energiebron én zowel Texel als Den Helder scoren jaarlijks hoog in de ranglijst van gemeenten met de meeste zonuren.

Het is geweldig om te zien dat er in onze regio steeds meer initiatieven worden ontplooid waarbij hier op grote schaal gebruik van wordt gemaakt.

Zonder andere partijen te kort te willen doen noem ik graag een drietal aansprekende voorbeelden:

- het drijvende energieveld van vakantiepark De Krim, met 2.386 panelen
- de 5.160 panelen die dit jaar zijn geplaatst bij waterzuivering Eversteekooog
- het zonnepark De Dogger: 19.348 panelen worden in 2020 in gebruik genomen om het stroomverbruik van het ziekenhuis te verduurzamen.

TESO oogst met de 462 zonnepanelen op ms. 'Texelstroom' jaarlijks zo'n 125.000 kW aan groene stroom. Stroom die direct tijdens de vaart wordt gebruikt. Daarmee verminderen we de schadelijke uitstoot en besparen we jaarlijks ruim 40.000 liter diesel.

Het schip zal 25 jaar in de vaart zijn, dus dit telt mogelijk op tot een besparing van een miljoen liter diesel. Zo koersen we samen af op een zonnige toekomst.

Ik wens u een stralende en zonnige zomer!

Cees de Waal, directeur

Texelstroom

‘Vooroplopen met duurzame technologie’

Toen C-Job Naval Architects in 2012 door TESO werd geselecteerd om een nieuw schip te ontwerpen, was het met zo’n veertig medewerkers nog een relatief jong ingenieursbureau van bescheiden omvang. De in 2016 opgeleverde Texelstroom kreeg wereldwijd echter zulke gunstige kritieken, dat het aantal opdrachtgevers voor C-Job daarna exponentieel steeg.

Tegenwoordig heeft het maritiem ingenieursbureau drie vestigingen in Nederland en één in Oekraïne, met in totaal honderdvijftig personeelsleden.

‘Lef hebben en grenzen durven verleggen op het gebied van duurzaamheid in de scheepvaart. Maar tegelijkertijd moest het een betrouwbaar schip zijn, waarvoor we beproefde concepten dienden te gebruiken die soms nog niet eerder op zee werden toegepast.’ Algemeen directeur Basjan Faber vat in het kort samen op welke wijze de ontwerpers van de Texelstroom in 2012 uit de startblokken kwamen.

Het ontwerpen van het nieuwe dubbeldeksschip was dan ook geen sinecure, vertelt Faber. ‘TESO had twee belangrijke wensen. De vervoersvraag van en naar Texel neemt al jaren sterk toe en het einde van die groei is voorlopig nog niet in zicht. De capaciteit moest daarom groter worden dan die van de Dokter Wagemaker. Bovendien wilde TESO duurzamer varen, met een besparing op het verbruik van brandstof en een vermindering van de uitstoot van schadelijke stoffen. Daarnaast stelt TESO eisen waar het ontwerp op basis van haar filosofie standaard aan moet voldoen: een schip moet veilig en betaalbaar zijn en de continuïteit gewaarborgd.’

Naar de klant luisteren

De uitdaging was enorm. ‘Een veerboot als deze is uniek. Daarvan hebben we geen ontwerp op de plank liggen. TESO was op veel aspecten tevreden met de Dokter Wagemaker, maar had daarnaast samen met belanghebbenden ruim zeshonderd verbeterideeën verzameld die in de periode 2012–2013 zorgvuldig beoordeeld dienden te worden op haalbaarheid. We hebben er samen vierhonderd kunnen realiseren. Een kwestie van goed naar de klant luisteren en samen passende oplossingen bedenken.’ Faber kan zich de eerste gesprekken tussen TESO en C-Job nog goed

herinneren. ‘Het was aan de vergader-tafel net voetbal. Toen het over de voertuigdekken ging, werd de bal snel heen en weer gespeeld, net zolang totdat op het beeldscherm van de computer een T-spant verscheen: een schip dat aan de bovenkant breder is dan aan de onderkant. Hierdoor kon de laadcapaciteit van het schip worden vergroot met veertig auto’s, terwijl ongewijzigd werd voldaan aan de eisen van Rijkswaterstaat voor het gebruik van de fuiken. Het mooie van TESO als opdrachtgever is dat ze niet alleen op zoek is naar duurzame innovatie, maar op basis van haar lange termijn visie ook bereidheid én vermogen heeft om daarin te investeren, haar nek durft uit te steken. Dat is bij lang niet alle rederijen het geval.’

Het resultaat is bekend: de Texelstroom is een uniek schip, dat zo’n 340 personenauto’s vervoert. Op het bovenste dek staan 462 zonnepanelen, waardoor jaarlijks ruim 40.000 liter diesel wordt bespaard. Het koelwater dat heet uit de motoren komt wordt tijdens de vaart in een tank opgeslagen en die warmte wordt ’s nachts benut om de salon te kunnen verwarmen en de motoren op temperatuur te houden, wat nodig is om het schip in geval van een ziekenreis direct te kunnen laten wegvaren. Dankzij het terugwinnen van deze warmte hoeft de cv-installatie alleen nog incidenteel, tijdens een koude winternacht, aan te worden gezet.

De grootste noviteit is het varen op aardgas (CNG) in combinatie met batterijen. Deze batterijen worden opgeladen tijdens de overtocht over het Marsdiep en tijdens het laden en lossen in de havens. De energie wordt vervolgens gebruikt op het moment dat het schip de havens in en uit koerst, wanneer gedurende een paar minuten een extra piek in het vermogen wordt gevraagd. Deze combinatie werkt uitstekend. Draait de Dokter Wagemaker nog op gemiddeld 2,4 relatief grote motoren, voor de Texelstroom is gemiddeld genomen een hele motor minder nodig. ‘De batterijen fungeren dus eigenlijk als extra motor. Dat scheelt nogal wat brandstof en leidt dus tot minder uitstoot. Bovendien worden minder draaiuren gemaakt, wat voor minder slijtage zorgt. Dit systeem van ‘peakshaving’ is vernieuwend en met de Texelstroom loopt TESO voorop met de integratie van uiteenlopende nieuwe technieken in een maritieme toepassing.’

“Een kwestie van goed naar de klant luisteren en samen de oplossingen bedenken”

Shippax Ferry Award

In 2017 won de Texelstroom de Shippax Award 2016, een toonaangevende internationale prijs van Shippax, een organisatie die databases van cruiseschepen en veerboten bijhoudt en publicaties over dit soort schepen verzorgt. Dit resultaat heeft ook C-Job geen windeieren gelegd. ‘Je ziet dat steeds meer reders voor op de Texelstroom gebaseerde hybride oplossingen kiezen. Door dit project hebben allerlei partijen een groot vertrouwen in ons gekregen. Dat resulteert in veel nieuwe opdrachten. Vooral in de bagger en voor offshore windparken. Maar we hebben de afgelopen jaren ook nogal wat grote jachten mogen ontwerpen.’

Het nieuwste project is het ontwerp van nieuwe veerponten over het Noordzeekanaal voor het Gemeentelijk

Vervoersbedrijf van Amsterdam. ‘De bestaande schepen zijn gebouwd in 1932 en 1933 en al een paar keer gemoderniseerd. Maar er moeten wel nieuwe komen, want trucks met gevaarlijke stoffen mogen niet door de tunnels van de A9 en A22. Deze nieuwe ponten worden honderd procent elektrisch, met een dieselgenerator als noodbron. Hierbij maken we dankbaar gebruik van onze ervaring met de Texelstroom. Een delegatie van het GVB is rondgeleid op de Texelstroom en heeft met TESO gesproken.’

Volop ambitie

Pas twaalf jaar oud, is C-Job een succesvol maritiem ingenieursbureau geworden. Met volop ambitie. ‘TESO blijkt reeds vooruit naar 2031 en volgt de ontwikkelingen op de voet. Verwacht

wordt dat het volgende schip volledig emissieloos zal varen, oftewel een honderd procent groene veerboot wordt. Met schepen van deze omvang wordt het nog een hele uitdaging om dat te realiseren, maar er gebeurt op het moment veel in de scheepvaart. Er wordt in onze sector bijvoorbeeld nagedacht over autonoom varen, dus zonder bemanning. Dat klinkt nog ver weg, maar ik ben ervan overtuigd dat het gaat gebeuren. We denken graag mee in zulke ontwikkelingen. We hopen in ieder geval dat we in de toekomst opnieuw het vertrouwen van TESO krijgen om het ontwerp voor de volgende veerboot te mogen verzorgen.’

‘De glimlach is het effect van hostmanship’

De grondlegger van TESO, huisarts Adriaan Wagemaker, legde in 1907 al vast dat kwaliteit van de eigen veerdienst een belangrijke kernwaarde is. Nu, 112 jaar later, is TESO nog steeds dagelijks bezig om onder andere de kwaliteit en service van de dienstverlening te waarborgen. De filosofie van hostmanship sluit hier naadloos op aan, helpt om klantvriendelijkheid kracht bij te zetten en de service naar een hoger niveau te tillen.

Medewerkers van 'Op de Boot' tijdens een inspiratiedag in Amsterdam.

"Met Hostmanship Group zorgen wij voor inspiratie, bewustwording en inzicht"

Introductie bij 'Op de Boot'

Zo'n vier jaar geleden werd hostmanship geïntroduceerd bij de kiosk en het buffet van TESO's 'Op de Boot'. Arjen Poelman, hoofd horeca en frontoffice, kende het boek 'Hostmanship' van de Zweedse Jan Gunnarsson, die hiermee veel mensen en organisaties blij maakt. TESO directeur Cees de Waal kwam met deze materie in aanraking via VVV Texel. Samen raakten zij geïnspireerd door de filosofie van hostmanship en schakelde Jeroen van Hattum van Hostmanship Group Nederland in om deze filosofie uit te dragen onder de medewerkers van de kiosk en het buffet van 'Op de Boot'.

Wat is hostmanship

Maar wat houdt hostmanship dan in? In een notendop is hostmanship de kunst mensen het gevoel te geven dat ze welkom zijn. Het is vooral een filosofie, een mindset, een levenswijze en geen kunstje of boek met regels. Van Hattum helpt organisaties de hostmanshipfilosofie over te brengen. 'Met Hostmanship Group zorgen wij voor inspiratie, bewustwording en inzicht. Een glimlach is het effect en resultaat van hostmanship. Het zit 'm in kleine dingen. Wat kun je in 30 seconden doen om iemand zich welkom te laten voelen. Gedrag en het menselijke contact zijn hierin belangrijke factoren. Het primaire proces moet goed verlopen en vormt de basis van een goede dienstverlening. Echter ligt de focus tegenwoordig niet alleen op de dienst zelf, maar verschuift deze naar de totale beleving van de dienst.'

Passagiersmonitor

Om de kwaliteit van de veerdienst te meten wordt sinds 2002 de passagiersmonitor als tool ingezet. Deze enquête wordt jaarlijks door vele duizenden passagiers ingevuld. De waardering van de passagiers is de afgelopen jaren gestegen, de klanttevredenheid is nog niet eerder zo hoog geweest als nu. Deze trend wil TESO graag voortzetten. 'Een klacht is een mooie kans om te laten zien wie je bent als organisatie', vertelt Van Hattum. Mystery visits, mystery calls, de passagiersmonitor, en een klachtenregistratiesysteem worden ingezet om feedback te ontvangen van alle reizigers en kansen te zien om kwaliteit continue te verbeteren.

De introductie van de hostmanship werkwijze en de samenwerking met Hostmanship Nederland is positief verlopen. Sinds de introductie zijn er verschillende inspiratiedagen en workshops georganiseerd op mooie Texelse locaties en in het DeLaMar Theater in Amsterdam. Inmiddels maakten ook medewerkers van andere bedrijfsdelen van TESO kennis met deze klantgerichte filosofie.

Materiaal Schulpengat bijna volledig hergebruikt

Na een reis van 24 uur meerde de Schulpengat op 1 november 2018 voor het laatst af, aan de kade van Galloo Ship Recycling in het Belgische Gent. Op 15 april 2019 was TESO's voormalige vlaggenschip volledig gedemonteerd en resteerde niet meer dan één van de stuurhuizen, bestemd om op Texel te worden tentoongesteld.

Dat het stuurhuis het enige is dat nu resteert is niet helemaal waar, op veel plekken op Texel kunt u de gele buitenbanken tegenkomen, waarin zich voorheen de zwemvesten bevonden. De communicatieapparatuur ging van de scheepsbrug naar de Texelse KNRM. Van het hele schip belandde uiteindelijk minder dan twee procent op de vuilstortplaats. 'De rest wordt gerecycled. Hout, plastic, metaal, alles kan opnieuw worden gebruikt. Er is maar weinig – en dan moet je denken aan isolatiemateriaal – waarmee we niets meer kunnen. Het grootste deel van de Schulpengat bestond uit metaal: zo'n 3.500 ton. In totaal verwerken we 30.000 tot 35.000 ton schroot van schepen per jaar. Dus dit schip maakt daarvan ongeveer tien procent uit', vertelt Peter Wyntin, directielid bij Galloo.

Het in 1928 opgerichte Galloo is één van de grootste recyclingbedrijven van West-Europa. Het had in 2016 een omzet van €615 miljoen, telde in dat jaar 675 medewerkers verdeeld over veertig vestigingen en verwerkte 1,4 miljoen ton afval. Wyntin: 'Het slopen van schepen is

een relatief klein onderdeel van ons werk. We ontmantelen ook hele fabrieken.' Galloo behoort tot de meest duurzame scheepssloperijen in de wereld en staat op de whitelist van de Europese Unie 'Hoe meer je kunt hergebruiken, hoe goedkoper het systeem wordt', verklaart Wyntin.

Aan de Schulpengat werkten gemiddeld tien medewerkers iets minder dan een half jaar. 'We zijn begonnen met alle brandbare materialen eruit te slopen. Daarna werden de bovenste dekken leeggehaald, inclusief alle stoelen en tafels, en hebben we het asbest verwijderd. Vervolgens zijn we horizontaal te werk gegaan, dek voor

dek. Totdat we zes meter boven de kiel waren. Het restant ging op de helling en is met een mobiele kniptang van tachtig ton in stukjes geknipt.'

Bij Galloo zien ze terug op een flinke klus, maar ook een eenvoudige. Wyntin: 'We konden overal heel makkelijk bij. Bovendien zat er maar weinig asbest in de Schulpengat. Jaarlijks slopen we wel twee of drie marineschepen, gebouwd in de jaren vijftig of zestig. Daarbij zijn we vaak al vijf of zes maanden bezig om alleen al het asbest te verwijderen. Bijzonder aan dit project was wel dat de Vlaamse televisie hier een reportage over heeft gemaakt, een veerboot naar Texel spreekt tot de verbeelding.'

Snel en gemakkelijk online een ticket kopen

Sinds januari 2019 is de nieuwe website van TESO online. Met de website zet TESO een stap vooruit in de online beleving van haar bezoekers.

Bezoekt u de website voor de eerste keer? Dan krijgt u een kort filmpje te zien. Een filmpje waarin TESO aandeelhouders aan de reling van de Texelstroom uitleggen wie wij zijn. TESO vindt het belangrijk om op deze manier, aan mensen die voor het eerst naar Texel reizen, uit te dragen dat we als veerdienst eigen en uniek zijn, verankerd in de Texelse samenleving.

Texels licht

Als u onze website bezoekt, valt op dat de achtergrond in de loop van de dag verandert. Soms ziet u een zonnestraal of wat wolken, 's avonds wordt het donkerder en bij regen ziet u regendruppels op uw scherm. De achtergrond van de website toont 'real time' een vertroebeld beeld van een webcam die uitkijkt over zee. Door de beelden te bewerken, wordt een dynamische achtergrond gecreëerd met een lokaal karakter. Het bewerken (lees: 'blurren') van de beelden hangt samen met de keuze om u qua uistraling een rustige website te bieden, maar met een beleving die aansluit op ons mooie vaargebied.

Ook gemak

Naast beleving biedt de website vooral ook gemak ten opzichte van de vorige website. Een versimpelde navigatiestructuur zorgt ervoor dat u informatie gemakkelijker kunt vinden. In de overzichtelijke afvaartkalender ziet u snel wanneer er extra afvaarten zijn. En in geval van bijzonderheden verschijnt er een opvallende gele balk in beeld met de betreffende actuele informatie.

Meer e-tickets

De website functioneert als een voor TESO steeds belangrijker verkoopkanaal. Het aanschaffen van een e-ticket of het opwaarderen van een TESO-pas is vereenvoudigd. In vier makkelijke stappen is een e-ticket gekocht, ook op al uw mobiele devices. Dat dit goed werkt, blijkt uit de stijging van de verkoop van online tickets sinds de website in januari werd gelanceerd. Zo werd in maart dit jaar 1 op de 3 boottickets voor voertuigen online aangeschaft. Een jaar eerder in de maand maart was dit voor 1 op de 4 boottickets het geval. Ook afgelopen Goede Vrijdag en Paasweekend was dit goed te zien bij de loketten in Den Helder, waar opvallend veel e-tickets werden gescand. De online voorverkoop in combinatie met een goede werking van de selfservice automaten zorgen voor een snelle verkeersafwikkeling op de veerhaven van Den Helder.

Blijven ontwikkelen

Er ligt met de nieuwe website een goede basis voor de toekomst. Doorlopend zal de website worden geoptimaliseerd met nieuwe functionaliteiten, waarvoor we de input van onze reizigers gebruiken en de laatste (technische) ontwikkelingen toepassen om het gebruikersgemak voor iedere bezoeker te blijven optimaliseren.

Heeft u al een MijnTESO-account?

Ontdek het gemak van de persoonlijke omgeving waarin boottickets, overtochten en gegevens beheerd kunnen worden. Deze omgeving bestond al, maar heeft er een paar handige functies bijgekregen. Bijvoorbeeld: het koppelen van één of meerdere kentekens aan het ticket op uw TESO-pas. En bekijk onderweg naar de veerhaven op uw smartphone uw ticketsaldo en zie in één oogopslag hoeveel overtochten u nog op uw TESO-pas of aandeelhouderspas heeft staan.

‘We hebben allemaal een vaste plek’

Dagelijks stappen honderden mensen op de boot om naar hun werk te gaan. Een aantal Texelaars werken aan de overkant, maar andersom zijn er ook veel overkanters die op het eiland hun brood verdienen. De redactie zocht er vier op en vroeg naar hun ervaringen.

Selma van der Hert

Woont in Den Helder
Werkt sinds 4 jaar bij
Glazenwasserij & Schoonmaakbedrijf Dennis

Bijna dagelijks neemt Selma van der Hert de boot. Ze maakt schoon. Vakantiewoningen vooral, maar bijvoorbeeld ook sporthal Ons Genoegen en het sanitair van camping Woutershok. Op dinsdag- en donderdagavond maakt ze deel uit van de ploeg die de boel aan boord bij TESO weer spic en span maakt. ‘Het werk is heerlijk! En we hebben een fijne sfeer met z’n allen,’ vertelt ze.

Ze reist meestal samen met een groep collega's. Lachend: ‘Ja, we hebben allemaal een vaste plek. Dat heeft iedereen die regelmatig met de boot gaat, denk ik. We zitten altijd op de bank naast de toiletten. Lekker kleppen.’ Dat ze best wat tijd kwijt is aan het reizen, vindt ze niet erg. ‘Mensen vragen wel eens waarom ik niet iets in Schagen zoek. Maar op de boot is het altijd gezellig. De toeristen zijn in vakantiestemming en dat merk je ook aan de medewerkers van TESO en de schoonmaak. Iedereen heeft er zin in.’

Mariëlle van den Berg-Akkerman

Woont in Den Helder
Werkt sinds 8 jaar bij VVV Texel

Net als drie van haar collega's van de VVV woont *finance manager* Mariëlle van den Berg aan de overkant. Vier keer per week neemt ze de boot van half acht 's ochtends en gaat ze om vijf uur 's middags weer terug. ‘Echte forensenboten. Je ziet vaak dezelfde gezichten.’

Verhuizen naar het eiland heeft ze nooit serieus overwogen. ‘Ik woon al mijn hele leven in Den Helder. Bovendien is het wel reistijd, maar ook prettige reistijd. De boot is eigenlijk altijd op tijd. In Den Helder fiets ik meestal, op Texel staat de VVV-auto voor ons klaar. Hiervoor werkte ik bij een accountantskantoor, dat eerst van Den Helder naar Schagen en daarna naar Alkmaar verhuisde. Toen was ik ook veel tijd kwijt met reizen.’

Als het even kan, reist Mariëlle samen met haar collega's. ‘s Middags zitten we lekker te kletsen, bij mooi weer in de zon.’ Maar 's ochtends lees ik graag en neem ik op mijn iPad het nieuws door. Dat vind ik prettig en doe ik thuis ook.’

Willem van der Werff

Woont in Den Helder
Werkt sinds 21 jaar bij OSG De Hogeberg

Reizen bestaat voor Willem van der Werff uit rituelen. ‘Ik zit altijd op dezelfde plek en groet altijd dezelfde mensen.’ Mensen die ik alleen op de boot tegenkom en verder niet ken. Reizigers en personeel. Soms word ik in Den Helder gegroet en denk ik: ken ik die? Dan heb ik geen idee. Totdat ik die persoon een paar dagen later op de boot weer zie.’

Bijna altijd zit Willem, leraar geschiedenis en decaan, bij collega's. ‘Als je om je heen kijkt, zie je overal dezelfde groepjes. De mensen van SnelStart, de schoonmakers, het NIOZ. Het is vreemd als je komt aanlopen en er al iemand op jouw plek zit. Nee, je zegt er niets van. Maar het geeft wel een raar gevoel. *Unheimisch.*’

Willem houdt van rituelen. ‘Ze maken deel uit van mijn leven. Bovendien is de boot een prettige plek om afstand te nemen van je werk. En op Texel woonachtige collega's komen met boodschappen doen leerlingen en ouders tegen met vragen. Dat heb ik niet.’

Ellen Hopmans

Woont in Julianadorp
Werkt sinds 20 jaar bij het NIOZ

Toen ze twintig jaar geleden vanuit Amerika naar Nederland verhuisde om voor vier jaar postdoc op het NIOZ te worden, stond de dichtstbijzijnde beschikbare woning in Julianadorp. Als hoofd van het analytisch laboratorium heeft ze inmiddels allang een vast contract en hoewel ook haar man op het NIOZ werkt, reist Ellen Hopmans nog steeds dagelijks op en neer. ‘We wonen fijn in Julianadorp. En eerlijk gezegd hebben we nooit helemaal het eilandgevoel gekregen.’

‘s Ochtends zit Ellen op de boot van half acht. ‘Met een vast clubje collega's en het liefst aan onze vaste tafel.’ Lachend: ‘Als er al iemand zit, voelen we ons ernstig ontregeld. Meestal maakt iemand dan wel het grapje: *Had je er niet even wat van kunnen zeggen?*’ Verder wordt er weinig gesproken. ‘Iedereen heeft op dat tijdstip zijn eigen dingen.’ Op de terugreis, 's middags om drie uur, is het gezelschap veel kleiner. ‘Ik speel dan een spelletje op mijn tablet of maak nog iets af voor het werk. Het reist prettig met de boot. De overtocht is een soort mentaal rustpunt.’

Vergaderen in de nieuwe sporthal

De algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) wordt ieder jaar door TESO op de laatste vrijdag van september georganiseerd. Op 27 september 2019 vindt deze vergadering plaats in de nieuwe sporthal in Den Burg. Indien de sporthal later wordt opgeleverd kan er worden uitgeweken naar Ons Genoegen. 'De beschikbare ruimte is groter dan voorheen in de Burgemeester Koninghal en zal qua faciliteiten goed voldoen aan de eisen die daaraan gesteld worden. Overigens zijn we in 2018 uitstekend ontvangen in de hangar van Texel Airport, het was een unieke ervaring om daar de AVA te organiseren', aldus directeur Cees de Waal.

TESO commissaris Maartje Duin

'Close call'

De algemene vergadering van aandeelhouders (AvA) wordt ieder jaar door TESO op de laatste vrijdag van september georganiseerd. Op 27 september 2019 vindt deze vergadering plaats in de nieuwe sporthal in Den Burg. Indien de sporthal later wordt opgeleverd kan er worden uitgeweken naar "Ons Genoegen".

Na een introductie door president-commissaris Van den Broeck, stelden Maartje en Esther zich voor aan de aandeelhouders. 'Zoals iedereen in de zaal wel heeft kunnen merken, zat ik niet helemaal in mijn comfortzone. Ik heb respect voor de manier waarop Esther zichzelf presenteerde. Het was spannend, met 283 stemmen voor mij en 247 voor Esther. Een close call, zei de voorzitter. En dat was het inderdaad,' aldus Maartje Duin.

Veel aandeelhouders voelen zich nauw bij TESO betrokken, heeft Maartje gemerkt. 'Ik krijg vragen en ontvang tips, vooral over de dagelijkse bedrijfsvoering. Eigenlijk zijn wij daar niet voor. De RvC houdt toezicht op jaarcijfers en begroting, is werkgever van de directeur, geeft gevraagd en ongevraagd advies en onderhoudt contact met de aandeelhouders. Voor de dagelijkse gang van zaken en tips kun je goed op kantoor of bij de directie terecht. De grote betrokkenheid bij onze veerdienst is natuurlijk wel heel fijn.'

'We herkenden onze eigen hangar niet meer'

Voor het eerst sinds 1907 werd de AVA vorig jaar 'boven de Rugediek' gehouden. Plaats van handeling was de hangar van Texel Airport. De aanleiding om naar deze locatie uit te wijken was de sloop van de Burgemeester De Koninghal. Helemaal uit de lucht gegrepen was de keuze voor het vliegveld niet. Weinig zalen op Texel zijn groot genoeg om 500 aandeelhouders op representatieve wijze te kunnen

ontvangen en TESO is via de stichting Vrienden Luchtvaartterrein Texel betrokken bij de gang van zaken op het vliegveld. Veer- en luchthaven zijn beiden van belang voor de bereikbaarheid van Texel.

Ook voor de leiding van de luchthaven was het een bijzondere gebeurtenis. 'We herkenden onze eigen hangar niet meer. Er was een podium gebouwd en een verlichtingsplan gemaakt', vertelt directeur Mike de Bruijn. 'We hebben geprobeerd de vliegtuigen die er normaal staan zoveel mogelijk in andere hangars onder te brengen, maar toch moesten vijf kisten een paar dagen buiten staan. Voor slecht weer was een noodplan voorbereid. Ze konden dan eventueel uitwijken naar een hangar in Den Helder. Maar gelukkig werd het prachtig weer en was dat allemaal niet nodig.'

Bob Bakker vond TESO belangrijker dan zijn eigen bedrijf

Op tweede paasdag is Bob Bakker overleden. In dit TESO Journaal blikken we terug op wat Bob Bakker voor TESO heeft betekend. Maar liefst dertig jaar lang was hij lid van de raad van commissarissen van TESO. Een periode die een nieuwe fase kenmerkt in de geschiedenis van de veerdienst. Bij zijn aantreden in 1974 waren het nog twee enkeldekkers die de dienst tussen Texel en Den Helder onderhielden en was de financiële situatie zo nijpend dat het water de onderneming tot aan de lippen stond. Bij zijn afscheid in 2004 was de derde dubbeldekker bijna klaar voor gebruik én met eigen geld betaald.

Tijdens twintig van de dertig jaar als commissaris werkte Bakker nauw samen met Theo Hoogerheide, die in 1973 directeur was geworden en voor enorme opschudding zorgde met zijn plan een dubbeldekkerschip aan te schaffen. De enige mogelijkheid om TESO te redden, volgens Hoogerheide. Blijven we met enkeldekkers varen, dan gaan we failliet, redeneerde hij.

Het autobezit in Nederland groeide in korte tijd sterk: van 1,2 miljoen in 1965 naar 4,2 miljoen in 1980. Mede daardoor liepen de wachttijden bij TESO in de zomer soms volkomen uit de hand. Acht, negen uur was geen uitzondering. 'Dat is nu ondenkbaar. Toeristen waren weggebleven en hadden wel een andere vakantiebestemming gezocht. Het is bijna niet voor te stellen wat dat voor Texel had betekend. De economie was in elkaar geklapt', vertelde Bob Bakker in het in 2017 verschenen boek Theo Hoogerheide, een eigenwijze visionair uit Oudeschild.

President-commissaris Van den Broeck en directeur De Waal bedanken de heer Bakker voor diens toespraak en het ceremonieel hijsen van de TESO vlag in de mast van de Texelstroom

De tegenstand was enorm. De gemeente Texel zag lange tijd niets in de plannen van Hoogerheide en datzelfde gold voor het provinciebestuur, Rijkswaterstaat, de vakbeweging en de Kamer van Koophandel. Uit een enquête bleek bovendien dat maar liefst 83,7 procent van de Texelaars tegen was. Ook intern kreeg Hoogerheide kritiek. Net als veel andere Texelaars was een deel van de raad van commissarissen ervan overtuigd dat zo'n peperdure aanschaf het begin van het einde van TESO zou betekenen. Ook de ondernemingsraad was tegen. Maar in de nieuw aangetreden commissaris Bakker vond Hoogerheide een overtuigd geestverwant

Bob Bakker was naast bestuurder bij TESO ook ondernemer. Jarenlang had hij in Den Burg een winkel in gereedschappen en huishoudelijke artikelen. Terwijl collega's zich uit vrees om klanten te verliezen zich het liefst buiten de discussie hielden of zich bij de meerderheid schaarden, hield Bakker de rug recht. 'Ik heb altijd geredeneerd: een zelfstandige TESO is enorm belangrijk voor de toekomst van Texel. En die toekomst is belangrijker dan de continuïteit van mijn eigen bedrijf.'

Het verhaal is bekend: na lange strijd kwam de dubbeldekker er in 1980 toch. Daarna zou het nog jaren duren voordat TESO de rijksoverheid zover kreeg de aanleginstallatie van de havens bij 't Horntje en Den Helder aan te passen. Al die tijd, tot 1986, kon alleen het onderste dek voor auto's worden gebruikt, terwijl tijdens de overtocht op het lege bovendeck de schooljeugd voetbalde. Je kunt je afvragen wat iemand bezielt, om ondanks al die tegenwind zo trouw aan zijn principes te blijven.

Het was ook bij lange na niet Bob Bakkers enige maatschappelijke functie. Al op zijn achttiende kwam hij in het bestuur van SV Texel. Daarna volgden onder meer het Groene Kruis, Recreatiestichting Texel, VVV Texel, Jonge Ondernemers, Winkeliersvereniging Den Burg, visserijorganisatie Beheergroep Texel en de raad van advies van het Texelfonds. In een interview met het magazine Zilt & Zakelijk vertelde hij drie jaar geleden waarom. 'Een gevoel van verantwoordelijkheid voor de gemeenschap, denk ik. Dat heb ik van mijn vader geleerd.'

Ook wie wel eens een aandeelhoudersvergadering bezocht, weet dat Bob Bakker – die vanaf 1981 voorzitter van de raad van commissarissen was – meerdere gezichten had. Hij was vriendelijk en betrokken, charmant zelfs, maar ook zakelijk en een onafhankelijke geest die de confrontatie niet schuwde. 'Als commissaris zit je er voor de continuïteit van het bedrijf en nergens anders voor. Handelen doe je los van enige emoties', verklaarde hij ooit.

Ook na zijn afscheid in 1994 bleef hij zeer betrokken. Zo liet TESO op zijn initiatief de verdiensten van oud-directeur Theo Hoogerheide in boekvorm vastleggen. TESO gunde Bakker op 18 juni 2016 de eer de TESO-vlag te hijsen en daarmee de symbolische overdracht te verrichten van het vierde dubbeldekkerschip, de Texelstroom. En vorig jaar nog werd Bob Bakker door directeur Cees de Waal gevraagd om samen met de drie president-commissarissen na hem – Kees Dros, Dirk de Lugt en Franck van den Broeck – over de toekomst van TESO te brainstormen.

